

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ

Стаття присвячена аналізу правового регулювання публічних закупівель в Україні. Автором досліджено принципи публічних закупівель, запропоновано до їх переліку відносити також принцип плановості. У цьому контексті запропоновано внести зміни до Закону України «Про публічні закупівлі». Також зосереджено увагу на розгляді такої процедури публічних закупівель, як відкриті торги.

Ключові слова: публічні закупівлі, принципи публічних закупівель, процедури публічних закупівель, відкриті торги.

Постановка проблеми. У сучасних умовах актуальність дослідження проблематики публічних закупівель обумовлюється тим, що функціонування держави і органів місцевого самоврядування, виконання ними покладених на них суспільно значущих завдань неможливі без адекватного матеріально-ресурсного забезпечення. Як слушно підкреслює С. Ю. Левченко, публічні закупівлі стосуються практично всіх сфер економіки і є одним з найважливіших засобів соціально-економічної політики країни. Від їх ефективності залежить не тільки продуктивність, але і швидкість економічного зростання країни [2].

Аналіз наукових досліджень. Показово, що публічні закупівлі були предметом наукових досліджень фахівців з цивільного, адміністративного та господарського права (наприклад, О. Курепіна, А. Ю. Мисак, О. О. Сергачьова, М. С. Соловйов та ін.). У той же час, зважаючи на динамічність національного законодавства, у тому числі й у сфері публічних закупівель.

Метою цієї наукової статті є аналіз правового механізму здійснення публічних закупівель в Україні.

Виклад основного матеріалу. О. В. Алтинцев при дослідженні особливостей здійснення державних закупівель акцентує увагу на тому, що в англійській літературі процес здійснення закупівель зазвичай позначається термінами «procurement» (закупівлі і замовлення), «purchasing» (закупівлі), «supply» (поставання, пропозицію), які практично рівнозначні у різних контекстах, в тому числі і стосовно держзакупівель [1]. Науковець зазначає, що знання англійської термінології важливо тому, що англійська є найбільш поширеним офіційною мовою, на якій викладені численні міжнародні угоди з питань державних закупівель [1]. На наш погляд, такі міркування є цілком логічними, оскільки Україна вже достатньо тривалий час знаходиться у, так би мовити, проміж-

ному стані на шляху євроінтеграції, а це зумовлює необхідність аналізу та подальшого врахування іноземних нормативно-правових актів, у тому числі й міжнародно-правових договорів, у сфері публічних (державних) закупівель.

Значимо, що правове регулювання публічних закупівель в Україні зазнало докорінних змін у 2015 році з прийняттям Закону України «Про публічні закупівлі» [5]. До цього часу законодавець не використовував категорію «публічні закупівлі», натомість існували державні закупівлі, які визначалися як придбання замовником товарів, робіт і послуг у порядку, встановленому Законом України «Про здійснення державних закупівель» [4]. Наведений закон застосовувався до всіх замовників та закупівель товарів, робіт та послуг за умови, що вартість закупівлі товару (товарів), послуги (послуг) дорівнює або перевищує 200 тисяч гривень, а робіт - 1 мільйон 500 тисяч гривень.

Необхідно акцентувати увагу на тому, що визначення публічних закупівель не зазнало змін і у тексті Закону України «Про публічні закупівлі» (далі – Закон) міститься аналогічне визначення. Однак підкреслимо, що сфера застосування вищевказаного нормативно-правового акта змінилася. Так, цей акт установлює правові та економічні засади здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави та територіальної громади. При цьому він застосовується до замовників: (а) за умови, що вартість предмета закупівлі товару (товарів), послуги (послуг) дорівнює або перевищує 200 тисяч гривень, а робіт - 1,5 мільйона гривень; (б) які здійснюють діяльність в окремих сферах господарювання, за умови, що вартість предмета закупівлі товару (товарів), послуги (послуг) дорівнює або перевищує 1 мільйон гривень, а робіт - 5 мільйонів гривень.

При цьому під час здійснення закупівлі товарів, робіт і послуг, вартість яких є меншою за вартість,

що визначена законом, замовники повинні дотримуватися принципів здійснення публічних закупівель та можуть використовувати електронну систему закупівель з метою відбору постачальника товару (товарів), надавача послуги (послуг) та виконавця робіт для укладення договору.

У разі здійснення закупівель товарів, робіт і послуг без використання електронної системи закупівель, за умови, що вартість предмета закупівлі дорівнює або перевищує 50 тисяч гривень та є меншою за вартість, що встановлена законом, замовники обов'язково оприлюднюють звіт про укладені договори в системі електронних закупівель відповідно до ст. 10 аналізованого закону.

Відповідно до ч. 4 ст. 2 Закону для замовників, які провадять діяльність в окремих сферах подарювання, його дія додатково не поширюється на випадки, якщо предметом закупівлі є:

1) товари, роботи і послуги, що безпосередньо виробляються, виконуються, надаються виключно для забезпечення діяльності в окремих сферах господарювання їх афілійованими підприємствами; 2) паливно-енергетичні ресурси для виробництва електричної, теплової енергії, проведення геологічного вивчення родовищ корисних копалин (у тому числі неопромінених паливних елементів (твелів) для ядерних реакторів); 3) товари, що закуповуються для перепродажу третім особам, за умови, що замовник не займає монопольне (домінуюче) становище на ринку таких товарів та інші суб'єкти господарювання можуть вільно здійснювати їх продаж за тих самих умов, що і замовник; 4) вуглеводнева сировина, нафтопродукти для їх подальшої переробки і реалізації та пов'язаних і необхідних для цього супутніх послуг: з переробки, виробництва, транспортування, фрахтування, страхування, переміщення, вантажних перевезень, зберігання, зливу/наливу, інспекції кількості та якості, митно-брокерських, інформаційно-аналітичних послуг щодо ринкових цін та біржових котирувань, фінансових послуг, послуг бірж, аукціонів, систем електронних торгів; 5) товари, роботи і послуги, якщо ціни (тарифи) на них затверджуються державними колегіальними органами, іншими органами влади відповідно до їх повноважень або визначаються в порядку, встановленому зазначеними органами, у тому числі якщо визначення таких цін здійснюється на аукціонах; 6) товари, роботи і послуги за угодами про розподіл продукції, укладеними згідно із Законом України «Про угоди про розподіл продукції»; 7) товари і послуги на ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку, балансуєчому ринку та ринку допоміжних послуг відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії»;

8) електрична енергія, що купується та продається на ринку електричної енергії гарантованим покупцем, оператором ринку, оператором системи передачі, стороною, відповідальною за баланс балансуєчої групи, відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії»; 9) послуги адміністратора розрахунків, адміністратора комерційного обліку, оператора ринку, гарантованого покупця відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії»; 10) послуги із забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії». Таким чином, законодавець чітко визначає перелік послуг, товарів та робіт (й сфери, в яких вони надаються), що не належать до предмета публічних закупівель.

Позитивно відзначимо спробу законодавця закріпити принципи здійснення публічних закупівель. До них віднесено такі принципи, як: добросовісна конкуренція серед учасників; максимальна економія та ефективність; відкритість та прозорість на всіх стадіях закупівель; недискримінація учасників; об'єктивна та неупереджена оцінка тендерних пропозицій; запобігання корупційним діям і зловживанням [5, ст. 3]. У той же час за текстом аналізованого нормативно-правового акта розкривається зміст лише деяких принципів. Зокрема, йдеться про принцип недискримінації учасників, суть якого зводиться до того, що вітчизняні та іноземні учасники всіх форм власності та організаційно-правових форм беруть участь у процедурах закупівель на рівних умовах. Замовники забезпечують вільний доступ усіх учасників до інформації про закупівлю. При цьому законодавством встановлено заборону на встановлення дискримінаційних вимог до учасників.

Крім того, законодавець звертає увагу на необхідність планування закупівель. Закупівля здійснюється відповідно до річного плану. Річний план, додаток до річного плану та зміни до них безоплатно оприлюднюються на веб-порталі Уповноваженого органу з питань закупівель протягом п'яти днів з дня їх затвердження [5, ст. 4]. На наш погляд, наведені вимоги законодавця щодо плановості публічних закупівель необхідно закріпити як один з принципів їх здійснення, оскільки плановий характер публічних закупівель є одним з основних характеристик їх реалізації. Однак зміст усіх інших принципів, закріплених в Законі України «Про публічні закупівлі» залишається не визначеним. Як вбачається, такий підхід потребує корегувань.

На слухне переконання Р. Р. Нурсєвої, питання визначення єдиної системи принципів здійснення закупівель наразі залишається відкритим. Вчена за-

значає, що дуже важливо, щоб система державних та муніципальних закупівель була прозорою, характеризувалася високим рівнем конкурентності, ефективності та однорідності [3, с. 54]. Разом із цим слід враховувати, що визначення того, які принципи є найбільш важливими, – складна і практично ситуаційна задача, оскільки жодна система не може функціонувати у відповідності з усіма принципами одночасно [3, с. 54]. З одного боку, такий підхід є цілком виправданим, а з іншого – принципи виступають тим базисом, на якому потім розвиваються ті чи інші суспільні відносини. Враховуючи це, вважаємо доцільним чітко визначити принципи публічних закупівель.

На думку А. С. Снітко, до принципів публічних закупівель слід відносити й принцип стимулювання інновацій, зміст якого зводиться до обов'язку замовників при плануванні та здійсненні закупівель виходити з пріоритету забезпечення державних та муніципальних потреб шляхом закупівлі інноваційної та високотехнічної продукції [7, с. 116]. З огляду на те, що наразі однією із задач, які стоять перед Україною, а також іншими державами в контексті успішного розвитку національних економічних систем, одним із ключових завдань є активний розвиток досліджень і розробок, високотехнологічного виробництва і створенням масових інноваційних продуктів. Як зазначено у Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року, розвиток інноваційного потенціалу – це не тільки шлях динамічного розвитку та успіху, а і засіб забезпечення безпеки та суверенітету держави, її конкурентоспроможності у сучасному світі [6]. В умовах сьогодення, на наш погляд, Україна знаходиться лише на етапі формування власного інноваційного потенціалу й закріплення принципу стимулювання інновацій як однієї з основних засад здійснення публічних закупівель є позитивним.

О. В. Алтинцев пропонує виокремлювати такі принципи, як: обґрунтованість; транспарентність (прозорість); підзвітність та дотримання процедур; ефективність; відкрита та ефективна конкуренція; справедливості (рівне та справедливе ставлення до всіх учасників закупівель) [1]. Всі з наведених принципів є необхідними, однак зазначимо, що вчений досить широко трактує зміст принципу справедливості, поєднуючи у ньому не лише справедливість, а й рівність. Це й не дивно, оскільки категорія «справедливість» характеризується високим ступенем невизначеності, що обумовлена варіативністю поглядів на її зміст.

Далі хотілося б зупинитися на розгляді деяких особливостей здійснення публічних закупівель. За-

значимо, що сторонами у відносинах публічних закупівель є Уповноважений орган та замовники. Відповідно до ст. 1 Закону Уповноваженим органом у цій сфері є Міністерство розвитку економіки, торгівлі і сільського господарства України. Замовниками є органи державної влади, органи місцевого самоврядування та органи соціального страхування, створені відповідно до закону, а також юридичні особи (підприємства, установи, організації) та їх об'єднання, які забезпечують потреби держави або територіальної громади, якщо така діяльність не здійснюється на промисловій чи комерційній основі, за наявності однієї з таких ознак: (а) юридична особа є розпорядником, одержувачем бюджетних коштів; (б) органи державної влади чи органи місцевого самоврядування або інші замовники володіють більшістю голосів у вищому органі управління юридичної особи; (в) у статутному капіталі юридичної особи державна або комунальна частка акцій (часток, паїв) перевищує 50 відсотків.

До замовників також належать юридичні особи та/або суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність в окремих сферах господарювання та відповідають хоча б одній з таких ознак: (1) органам державної влади, органам влади Автономної Республіки Крим, органам місцевого самоврядування належить частка у статутному капіталі суб'єкта господарювання в розмірі більше ніж 50 відсотків або такі органи володіють більшістю голосів у вищому органі суб'єкта господарювання чи правом призначати більше половини складу виконавчого органу або наглядової ради суб'єкта господарювання; (2) наявність спеціальних або ексклюзивних прав [5, ст. 1].

На основі приписів чинного законодавства можна виокремити низку стадій здійснення закупівель. Так, першою стадією (етапом) є оприлюднення інформації про закупівлю. На цій стадії замовник самостійно та безоплатно через авторизовані електронні майданчики оприлюднює на веб-порталі уповноваженого органу інформацію про закупівлю. До такої інформації належить:

1) оголошення про проведення процедури закупівлі та тендерну документацію - не пізніше ніж за 15 днів до дня розкриття тендерних пропозицій, якщо вартість закупівлі не перевищує межі, встановлені у частині четвертій цієї статті, та не пізніше 30 днів у разі перевищення таких меж;

2) зміни до тендерної документації та роз'яснення до неї (у разі наявності) - протягом одного дня з дня прийняття рішення про їх внесення або надання роз'яснень;

3) оголошення з відомостями про укладену рамкову угоду (у разі здійснення закупівлі за рамковими

угодами) – не пізніше ніж через сім днів з дня укладення рамкової угоди;

4) протокол розгляду тендерних пропозицій - протягом одного дня з дня його затвердження;

5) повідомлення про намір укласти договір про закупівлю – протягом одного дня з дня прийняття рішення про визначення переможця процедури закупівлі;

6) інформацію про відхилення тендерної пропозиції учасника – протягом одного дня з дня прийняття рішення про відхилення;

7) договір про закупівлю – протягом двох днів з дня його укладення;

8) повідомлення про внесення змін до договору - протягом трьох днів з дня внесення змін;

9) звіт про виконання договору - протягом трьох днів з дня закінчення строку дії договору, виконання договору або його розірвання;

10) звіт про укладені договори - протягом одного дня з дня укладення договору [5]. Наведена інформація може додатково оприлюднюватися замовником в інших засобах масової інформації, на веб-сайтах замовника (у разі наявності) або веб-сайтах відповідних органів влади, органів місцевого самоврядування.

У разі, якщо очікувана вартість закупівлі перевищує суму, еквівалентну: (а) для товарів і послуг - 133 тисячам євро, (б) для робіт – 5150 тисячам євро, оголошення про проведення процедури закупівлі у вищевказані строки, обов'язково додатково оприлюднюються на веб-порталі Уповноваженого органу англійською мовою. Зазначимо, що курс євро визначається згідно з офіційним курсом Національного банку України, встановленим на день надання для оприлюднення на веб-порталі Уповноваженого органу оголошення про проведення процедури закупівлі [5, ч. 4 ст. 10].

Наступним етапом є обрання однієї з таких процедур закупівель, як: відкриті торги; конкурентний діалог; переговорна процедура закупівлі. Кожна із зазначених процедур має свої особливості. З урахуванням обмеженого обсягу наукової публікації ми зупинимося лише на розгляді певних аспектів реалізації такої процедури публічних закупівель, як відкриті торги. Відповідно до ч. 2 ст. 20 Закону під час проведення процедури відкритих торгів тендерні пропозиції мають право подавати всі зацікавлені особи. Для проведення процедури закупівлі має бути подано не менше двох пропозицій.

Законодавець також передбачає необхідність оголошення про проведення процедури відкритих торгів, яке безоплатно оприлюднюється на веб-порталі Уповноваженого органу відповідно до ст. 10 цього

нормативно-правового акта. У цьому обов'язково зазначаються: 1) найменування та місцезнаходження замовника; 2) назва предмета закупівлі; 3) кількість та місце поставки товарів або обсяг і місце виконання робіт чи надання послуг; 4) очікувана вартість закупівлі товарів, робіт або послуг із зазначенням інформації про включення до очікуваної вартості податку на додану вартість та інших податків і зборів; 5) строк поставки товарів, виконання робіт, надання послуг; 6) кінцевий строк подання тендерних пропозицій; 7) розмір, вид та умови надання забезпечення тендерних пропозицій (якщо замовник вимагає його надати); 8) дата та час розкриття тендерних пропозицій; 9) розмір мінімального кроку пониження ціни під час електронного аукціону у відсотках або грошових одиницях та математична формула, що буде застосовуватися при проведенні електронного аукціону для визначення показників інших критеріїв оцінки та інша інформація, визначена замовником [5, ст. 21].

Однією з ключових умов проведення відкритих торгів є наявність тендерної документації. Показово, що відкритий перелік вимог, яким така документація має відповідати закріплено у ст. 22 Закону. Позитивно відзначимо, що законодавець встановлює заборону на наявність у тендерній документації вимог, що обмежують конкуренцію та призводять до дискримінації учасників. На наш погляд, такий підхід є логічним і сприяє реалізації таких принципів публічних закупівель, як рівність та справедливість. Крім того, у цьому контексті заслуговує на увагу ще один аспект, а саме – можливість замовника зазначити в оголошенні про проведення процедури закупівлі та в тендерній документації вимоги щодо надання забезпечення тендерної пропозиції. Відповідно до п. 8 ч. 1 ст. 1 Закону забезпечення тендерної пропозиції являє собою надання забезпечення виконання зобов'язань учасника перед замовником, що виникли у зв'язку з поданням тендерної пропозиції, у вигляді такого забезпечення, як гарантія.

У разі якщо надання забезпечення тендерної пропозиції вимагається замовником, в тендерній документації повинні бути зазначені умови його надання, зокрема вид, розмір, строк дії та застереження щодо випадків, коли забезпечення тендерної пропозиції не повертається учаснику. У такому разі учасник під час подання тендерної пропозиції одночасно надає забезпечення тендерної пропозиції.

Розмір забезпечення тендерної пропозиції у грошовому виразі не може перевищувати 0,5 відсотка очікуваної вартості закупівлі у разі проведення торгів на закупівлю робіт та 3 відсотки – у разі проведення торгів на закупівлю товарів чи

послуг на умовах, визначених тендерною документацією. Якщо тендерні пропозиції подаються стосовно частини предмета закупівлі (лота), розмір забезпечення тендерної пропозиції встановлюється замовником виходячи з очікуваної вартості предмета закупівлі щодо кожної його частини (лота) [5, ст. 24]. У ч. 3 ст. 24 визначено випадки, за яких тендерна пропозиція не повертається. Зокрема, до них віднесено: закінчення строку дії забезпечення тендерної пропозиції, зазначеного в тендерній документації; укладення договору про закупівлю з учасником, що став переможцем тендеру; відкликання тендерної пропозиції до закінчення строку її подання; закінчення процедури закупівлі в разі не укладення договору про закупівлю з жодним з учасників, які подали тендерні пропозиції. А кошти, що надійшли як забезпечення тендерної пропозиції (у разі якщо вони не повертаються учаснику), підлягають перерахуванню до відповідного бюджету, а у разі здійснення закупівлі юридичними особами (їх об'єднаннями) не за бюджетні кошти - перераховуються на рахунок таких юридичних осіб (їх об'єднань) [5, ч. 5 ст. 24].

Ще одним етапом в межах проведення відкритих торгів є розкриття тендерних пропозицій. Згідно з ст. 27 Закону розкриття тендерних пропозицій з інформацією та документами, що підтверджують відповідність учасника кваліфікаційним критеріям, та інформацією і документами, що містять технічний опис предмета закупівлі, здійснюється автоматично електронною системою закупівель відразу після закінчення електронного аукціону. Перед початком електронного аукціону автоматично розкривається інформація про ціни/приведені ціни тендерних пропозицій. Під час розкриття тендерних пропозицій автоматично розкривається вся інформація, зазначена в пропозиціях учасників, та формується перелік учасників у порядку від найнижчої до найвищої запропонованої ними ціни/приведеної ціни. Не підлягає розкриттю інформація, що обґрунтовано визначена учасником конфіденційною.

Розкриття тендерних пропозицій оформлюється протоколом, який формується та оприлюднюється електронною системою закупівель автоматично в день розкриття пропозицій за установленою Уповноваженим органом формою. Після оприлюднення замовником протоколу розгляду тендерних пропозицій електронною системою закупівель автоматично розсилаються повідомлення всім учасникам тендеру та оприлюднюється перелік учасників, тендерні пропозиції яких не відхилені згідно з цим Законом. Дата і час проведення електронного аукціону визначаються

електронною системою автоматично, але не раніше ніж через п'ять днів після оприлюднення протоколу розгляду тендерних пропозицій.

Наступним кроком буде розгляд та оцінка тендерних пропозицій. Вона проводиться автоматично електронною системою закупівель на основі критеріїв і методики оцінки, зазначених замовником у тендерній документації, та шляхом застосування електронного аукціону. До початку проведення електронного аукціону в електронній системі закупівель автоматично розкривається інформація про ціну та перелік усіх цін пропозицій, розміщений у порядку від найнижчої до найвищої ціни без зазначення найменувань та інформації про учасників.

Процедура відкритих торгів завершується прийняттям рішення про намір укласти договір про закупівлю. Відповідно до ст. 32 Закону [5] таке рішення приймається замовником у день визначення переможця, та протягом одного дня після прийняття такого рішення замовник оприлюднює на веб-порталі Уповноваженого органу повідомлення про намір укласти договір та надсилає його переможцю. Усім іншим учасникам електронною системою закупівель автоматично надсилається повідомлення із зазначенням найменування та місцезнаходження переможця торгів.

Висновки. Таким чином, до етапів проведення публічних закупівель доцільно віднести такі, як: 1) оприлюднення інформації про закупівлю; 2) обрання однієї з таких процедур: (а) відкриті торги; (б) конкурентний діалог; (в) переговорна процедура закупівлі. При цьому підкреслимо, що в рамках кожної з вищевказаних процедур містяться, так би мовити, власні стадії. До стадій проведення відкритих торгів належать: 1) оголошення про проведення процедури відкритих торгів; 2) наявність тендерної документації; 3) подання тендерної пропозиції; 4) розкриття, розгляд та оцінка тендерних пропозицій; 5) прийняття рішення про намір укласти договір про закупівлю.

Крім того, на підставі викладеного робимо висновок про доцільність внесення змін до ст. 3 Закону України «Про публічні закупівлі» й до кола вже закріплених принципів здійснення закупівель додати принципи плановості та стимулювання інновацій. Крім того, вважаємо логічним розкрити змістове наповнення усіх основних засад здійснення публічних закупівель в Україні, оскільки саме вони, на нашу думку, виступають основою, своєрідним підґрунтям для розвитку правовідносин у зазначеній галузі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алтынцев А. В. Базовые принципы и методы организации закупок для государственных и муниципальных нужд: международный опыт и российская практика. *Труды ИСА РАН*. 2009. Т. 43. С. 43-52. URL: <http://www.isa.ru/proceedings/images/documents/2009-43/43-52.pdf>.
2. Левченко С. Ю. Правове регулювання публічних закупівель в Україні та країнах-членах ЄС: порівняльна характеристика. *International Scientific Journal "Internauka"*. 2018. № 2 (1). С. 94-95. URL: <http://www.inter-nauka.com/>.
3. Нуреева Р. Р. Принципы реализации системы государственных и муниципальных закупок. *Дискуссия*. 2016. № 4 (67). С. 51–55.
4. Про здійснення державних закупівель : Закон України від 10.04.2014 р. № 1197-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1197-18>.
5. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 р. № 922-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/922-19>.
6. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 р. № 526-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-rozvitku-sferi-innovacijnoi-diyalnosti-na-period-do-2030-roku>.
7. Снитко А. С. Принципы развития института государственных закупок. *Труды Академии управления МВД России*. 2014. № 4 (32). С. 114–116.

REFERENCES

1. Altyntsev, A. V. (2009). Bazovyie printsipy i metody organizatsii zakupok dlya gosudarstvennykh i munitsipalnykh nuzhd: mezhdunarodnyy opyt i rossiyskaya praktika. *Trudy ISA RAN – Proceeding of ISA RAN, Vol. 43, 43-52*. URL: <http://www.isa.ru/proceedings/images/documents/2009-43/43-52.pdf> [in Russian].
2. Levchenko, S. Yu. Pravove rehuliuвання publichnykh zakupivel v Ukraini ta krainakh-chlenakh YeS: porivnialna kharakterystyka. *International Scientific Journal "Internauka"*. URL: <http://www.inter-nauka.com/> [in Ukrainian].
3. Nureyeva, R. R. (2016). Printsipy realizatsii sistemy gosudarstvennykh i munitsipalnykh zakupok. *Diskussiya - Discussion, No. 4 (67), 51–55* [in Russian].
4. Pro zdiisnennia derzhavnykh zakupivel: Zakon Ukrainy vid 10.04.2014 r. № 1197-VII. (2014). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1197-18> [in Ukrainian].
5. Pro publichni zakupivli: Zakon Ukrainy vid 25.12.2015 r. № 922-VIII. (2015). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/922-19> [in Ukrainian].
6. Pro skhvalennia Stratehii rozvytku sfery innovatsiinoi diialnosti na period do 2030 roku: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 10.07.2019 r. № 526-r. (2019). URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-rozvitku-sferi-innovacijnoi-diyalnosti-na-period-do-2030-roku> [in Ukrainian].
7. Snitko, A. S. (2014). Printsipy razvitiya instituta gosudarstvennykh zakupok. *Trudy Akademii upravleniya MVD Rossii – Proceedings of the Academy of Management of the Ministry of Internal Affairs of Russia, No. 4 (32), 114-116* [in Russian].

КОБИЛЬНИК Д. А.

кандидат юридических наук, доцент, доцент кафедры финансового права Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого

ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ПУБЛИЧНЫХ ЗАКУПОК В УКРАИНЕ

Статья посвящена анализу правового регулирования публичных закупок в Украине. Автором исследованы принципы публичных закупок, предложено к их перечню относить также принцип плановости. В этом контексте предложено внести изменения в Закон Украины «О публичных закупках». Также сосредоточено внимание на рассмотрении такой процедуры публичных закупок, как открытые торги.

Ключевые слова: публичные закупки, принципы публичных закупок, процедуры публичных закупок, открытые торги.

КОБЫЛНИК Д. А.

PhD, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Financial Law of Yaroslav Mydryi National Law University

LEGAL REGULATION OF PUBLIC PROCUREMENT IN UKRAINE

Problem setting. In modern conditions, the relevance of the study of public procurement is conditioned by the fact that the functioning of the state and local self-government bodies, the fulfillment of their socially important tasks, which are assigned to them, are impossible without adequate material and resource support. As S. Levchenko rightly points out, public procurement concerns practically all spheres of economy and is one of the most important means of socio-economic policy of the country. Not only productivity but also the speed of economic growth of a country depends on their effectiveness.

Analysis of scientific research. It is significant that public procurement has been the subject of scientific research by experts in civil, administrative and commercial law (for example, O. Kurepina, A. Yu. Misak, O. O. Sergachova, M. S. Solovyov, etc.). At the same time, given the dynamic nature of national legislation, including in the area of public procurement, **the purpose of this scientific article is** to analyze the legal mechanism of public procurement in Ukraine.

Article's main body. We would like to note positively the attempt of the legislator to consolidate the principles of public procurement. These include such principles as: fair competition among participants; maximum savings and efficiency; openness and transparency at all stages of procurement; non-discrimination of participants; objective and impartial evaluation of the tender proposals; Prevention of Corruption and Abuse [5, Art. 3]. At the same time, the content of some of the principles is disclosed in the text of the analyzed regulatory act. In particular, it is a principle of non-discrimination of participants, the essence of which is that domestic and foreign participants of all forms of ownership and organizational and legal forms participate in procurement procedures on equal terms. Customers provide free access to all participants for procurement information. The legislation prohibits the establishment of discriminatory requirements against participants.

In addition, the legislator draws attention to the need for procurement planning. Procurement is carried out in accordance with the annual plan. The annual plan, the annex to the annual plan and changes thereto shall be published free of charge on the web site of the Procurement Authorization Authority within five days of their approval [5, Art. 4]. In our opinion, the stated requirements of the legislator regarding the planning of public procurement should be consolidated as one of the principles of their implementation, since the planned nature of public procurement is one of the main characteristics of their implementation. However, the content of all other principles enshrined in the Law on Public Procurement remains unclear. Apparently, this approach needs adjustments.

Conclusions and prospects for development. Thus, it is advisable to include in the stages of public procurement such as: 1) the publication of procurement information; 2) the election of one of the following procedures: (a) open tendering; (b) competitive dialogue; (c) the negotiated procurement procedure. We emphasize that within each of the above procedures are contained, so to speak, their own stages. The stages of the open auction include: 1) announcement of the open tender procedure; 2) availability of tender documentation; 3) submission of the tender proposal; 4) opening, reviewing and evaluation of bids; 5) deciding on the intention to conclude a purchase contract.

Keywords: public procurement, public procurement principles, public procurement procedures, open bidding.

Кобильнік Д. А. Правове регулювання публічних закупівель в Україні. *Право та інноваційне суспільство*: електрон. наук. вид. 2019. № 2 (13). URL: <http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2019/12/Kobylnik13.pdf>